

LITERATURA A ZDROJE

Všechny biblické citace vycházejí z českého ekumenického překladu. Viz *Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona*, Praha: Česká biblická společnost 1985 ad. Seznam literatury a zdrojů je sestaven dle pořadí písmen v české abecedě.

Literatura

- Altová, Blanka (2008): *Obrazy ráje ve výtvarném umění křesťanského Západu v době středověku*. In: Fischerová, Sylva – Starý, Jiří (eds.): *Mýtus a geografie. Svět, prostor a jejich chápání ve starších i novějších kulturách*. Praha: Herrmann & synové, s. 197–262.
- Aris, Stephen et al. (eds.) (2019): *Russian Analytical Digest*, No. 231: Orthodox Church, 25. 1. 2019, <<https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/RAD231.pdf>>.
- Avanesova, Maria – Naxera, Vladimír (2016): Proměny vztahů ruské pravoslavné církve a státu v době patriarchy Kirilla. *Středoevropské politické studie*, Vol. 28, No. 1, s. 64–100.
- Avanesova, Maria – Naxera, Vladimír (2018): „Za ochranu křesťanství?“ Postoje ruské pravoslavné církve vůči Západu a její místo v zahraniční politice Ruské federace. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 53, No. 2, s. 20–42.
- Avvakumov, Yury P. (2016): Ukrainian Greek Catholics, Past and Present. In: Krawchuk, Andrii – Bremer, Thomas (eds.): *Churches in the Ukrainian Crisis*. Palgrave Macmillan, s. 21–44.
- Baar, Vladimír – Solik, Martin (2017): Ruská pravoslávna cirkev ako nástroj ruskej náboženskej mäkkej moci v zahraničí. Případová štúdia Ukrajiny. *Annales Scientia Politica*, Vol. 6, No. 2, s. 19–46.
- Baehr, Stephen L. (1978): From History to National Myth: Translation Imperii in Eighteenth-Century Russia. *Russian Review*, Vol. 37, No. 1, s. 1–13.

- Berďajev, Nikolaj (1992): *Duše Ruska*. Brno: Petrov.
- Berďajev, Nikolaj (2003): *Ruská idea. Základní otázky ruského myšlení 19. a počátku 20. století*. Praha: OIKOYMENH.
- Berďajev, Nikolaj (2004): *Nový středověk. Úvahy o osudu Ruska a Evropy*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Berďajev, Nikolaj (2005): *Říše ducha a říše císařova*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Berďajev, Nikolaj (2012): *Prameny a smysl ruského komunismu*. Praha: Prostor.
- Berdychowska, Bogumiła (2017): Patriarcha odchodzi. *Więź*, No. 669, s. 92–98.
- Береговська, Христина (2013): Мозаїки Святослава Гординського в римській базиліці Св. Софії. *Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології*, No. 1, s. 287–291.
- Berezhnaya, Lilya (2006): “His foundation is in the Holy Mountains”: some remarks on the New Jerusalem symbolism in the age of Mazepa. *Series Byzantina* 4, s. 71–82.
- Besançon, Alain (2015): *Svatá Rus*. Brno: CDK.
- Bigun, Olga A. (2013): The Typology of Sanctity: the Kiev-Pechary Patericon and the Kobzar of Taras Shevchenko. *Religious and Sacred Poetry: An International Quarterly of Religion, Culture and Education*, No. 4, s. 97–116.
- Böckenförde, Ernst-Wolfgang (2006): Vznik státu jako proces sekularizace. In: Hanuš, Jiří (ed.): *Vznik státu jako proces sekularizace: diskuze nad studií Ernta-Wolganga Böckenfördeho*. Brno: CDK, s. 7–24.
- Boček, Pavel (2000): Kyjevský metropolita vši Rusi v první polovině 14. století. *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity: řada historická*, Vol. 49, No. C47, s. 133–158.
- Boeck, Elena (2009): Simulating the Hippodrome: The Performance of Power in Kiev’s St. Sophia. *The Art Bulletin*, Vol. 91, No. 3, s. 283–301.
- Bogdanović, Jelena (2016): The Relational Spiritual Geopolitics of Constantinople, the Capital of the Byzantine Empire. In: Christie, Jessica Joyce – Bogdanović, Jelena – Guzmán, Eulogio: *Political Landscapes of Capital Cities*. Boulder: University Press of Colorado, s. 97–154.
- Богдашина, Олена (2018): Роль М.І. Костомарова у формуванні та розповсюдженні української національної ідеї (1857–1885 рр.). *Історіографічні дослідження в Україні*, No. 28, s. 68–80.

- Бохонский, Дмитрий (2018): К истории Софийского собора в Царском Селе (конец XVIII – начало XIX вв.). *Вестник Исторического общества Санкт-Петербургской Духовной Академии*, No. 1, s. 41–52.
- Borkowicz, Jacek (2014): Cyryl traci Cerkiew na Ukrainie. *Więź*, No. 3 (657), s. 93–101.
- Borovský, Karel Havlíček (2011): *Křest sv. Vladimíra*. Praha: Městská knihovna v Praze. Dostupné online <<http://search.mlp.cz/cz/titul/krest-sv-vladimira/3370038/>>.
- Bremer, Thomas (2016): Religion in Ukraine: Historical Background and the Present Situation. In: Krawchuk, Andrii – Bremer, Thomas (eds.): *Churches in the Ukrainian Crisis*. Palgrave Macmillan, s. 3–19.
- Brubaker, Rogers (2012): Religion and nationalism: four approaches. *Nations and Nationalism*, Vol. 18, No. 1, s. 2–20.
- Brüning, Alfons (2015): “Project Ukraine” – Christian Churches in Ukraine and their Relations 1991–2014. In: Laarse, Rob van der et al. (eds.): *Religion, state, society and identity in transition Ukraine*. Oisterwijk: Wolf Legal Publishers (WLP), s. 357–394.
- Brüning, Alfons (2016): Orthodox Autocephaly in Ukraine: The Historical Dimension. In: Krawchuk, Andrii – Bremer, Thomas (eds.): *Churches in the Ukrainian Crisis*. Palgrave Macmillan, s. 79–101.
- Brusanowski, Paul (2016): Autocephaly in Ukraine: The Canonical Dimension. In: Krawchuk, Andrii – Bremer, Thomas (eds.): *Churches in the Ukrainian Crisis*. Palgrave Macmillan, s. 47–77.
- Burgess John P. (2014): Christian Witness in Ukraine. The Role of Churches in the Ukrainian Search for National Identity. *First Things*, October 2004, <<https://www.firstthings.com/article/2014/10/christian-witness-in-ukraine>>.
- Casanova, José (2006): Rethinking Secularization: A Global Comparative Perspective. *The Hedgehog Review*, Vol. 8., No. 1/2, s. 7–22.
- Cook, Michael (1994): *Muhammad*. Praha: Odeon a Argo.
- Cross, Anthony Glenn (1996): *By the Banks of the Neva: Chapters From the Lives and Careers of the British in Eighteenth-century Russia*. Cambridge University Press.
- Curanović, Alicja (2007): The attitude of the Moscow Patriarchate towards other Orthodox churches. *Religion, State and Society*, Vol. 35, No. 4, s. 301–318.

- Curanović, Alicja (2015): The Guardians of Traditional Values. Russia and the Russian Orthodox Church in the Quest for Status. *Transatlantic Academy Paper Series*, 2014–15 Paper Series, No. 1.
- Curanović, Alicja (2019): Conventional Wisdom and Contemporary Russian Messianism. A Critical Verification. *MGIMO Review of International Relations*, No. 1 (64), s. 28–44.
- Cutler, Anthony (1966): Structure and Aesthetic at Hagia Sophia in Constantinople. *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, Vol. 25, No. 1, s. 27–35.
- Cutler, Anthony (1972): The Tyranny of Hagia Sophia: Notes on Greek Orthodox Church Design in the United States. *Journal of the Society of Architectural Historians*, Vol. 31, No. 1, s. 38–50.
- Čemus, Richard (2002): Moskva – pravoslaví – Řím. Náboženská situace v Rusku a možnosti ekumeny. *Teologický sborník*, Vol. 8, No. 1, s. 41–54.
- Черенков, Михайло (2015): Виклик релігійній свободі та духовно-конфесійному плюралізму України: Ідеологія та терор «руського міра». *Схід*, No. 2 (134), s. 30–34.
- Davieová, Grace (2009): *Výjimečný případ Evropa. Podoby víry v dnešním světě*. Brno: CDK.
- Демчук, Руслана. (1999): Ідея «Святої» Русі в архітектурному образі Києва. *Наукові записки НАУКМА*. No. 13: Теорія та історія культури, s. 48–56.
- Демчук, Руслана (2013): Софія Київська як ієротопічний проект. In: Архіпова, Є. І. (ed.): *Софійські читання*. Матеріали IV міжнародної конференції «Християнські святині – Скрижалі Вічності, Мудрості і Краси: нові грані пізнання», (м. Київ 26–27 травня 2011 р), s. 40–54.
- Демчук, Руслана (2018): «Візантійські» лексеми: традиція означення в імперському дискурсі. In: Домановський, Андрій – Файда, Олег (eds.): *«Візантійщина»: візантійський цивілізаційний спадок у Центрально-Східній Європі*. Харків: Майдан, s. 116–131.
- Denysenko, Nicholas E. (2014): Chaos in Ukraine: the churches and the search for leadership. *International Journal for the Study of the Christian Church*, Vol. 14, No. 3, s. 242–259.
- Denysenko, Nicholas E. (2017): *Theology and form. Contemporary Orthodox architecture in America*. Notre Dame: University of Notre Dame Press.

- Domanovsky, Andriy (2014): St. Sophia of Kyiv Cathedral's Millennium in Contemporary Ukrainian Historiography (A Critical Survey). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*, No. 1138, Серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки», No. 19, s. 6–26.
- Домановський, Андрій (2018): Імперські маріння Росії про Візантію від XIX до XXI ст. In: Домановський, Андрій – Файда, Олег (eds.): «Візантіїщина»: візантійський цивілізаційний спадок у Центрально-Східній Європі. Харків: Майдан, s. 132–166.
- Doroszcyk, Justyna (2018): Moscow – Third Rome as Source of Anti-Western Russian Geopolitics. *Historia i Polityka*, No. 24 (31), s. 47–59.
- Dostálová, Růžena (1990): *Byzantská vzdělanost*. Praha: Vyšehrad.
- Dovala, Juraj Jordán (2007): Takmer tisíc rokov starý rozvod. *Literární noviny*, 26. 2. 2007, s. 7.
- Duncan, Peter J. S. (2000): *Russian Messianism: Third Rome, Revolution, Communism and After*. London: Routledge.
- Dunlop, John B. (1995): The Russian Orthodox Church as an “Empire-Saving” Institution. In: Bordeaux, Michael (ed.): *The Politics of Religion in Russia and the New States of Eurasia*, Armonk, New York: M. E. Sharpe, s. 15–40.
- Elenskii, Viktor (2015): Ukrainian Orthodoxy and the Ukrainian Project. The Churches and “Unforeseen Statehood” in an Age of Religious Revival. *Russian Social Science Review*, Vol. 56, No. 3, s. 63–89.
- Eliade, Mircea (1993): *Mýtus o věčném návratu*. Praha: ISE, edice OIKÚMENÉ.
- Eliade, Mircea (2011): *Mýtus a skutečnost*. Praha: OIKOYMENH.
- Elsner, Regina (2019): Orthodox Church of Ukraine: Challenges and Risks of a New Beginning. In: Aris, Stephen et al. (eds.): *Russian Analytical Digest*, No. 231: Orthodox Church, 25. 1. 2019, <<https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/RAD231.pdf>>, s. 9–13.
- Fagan, Geraldine – Shchipkov, Aleksandr (2001): “Rome is not our Father, but neither is Moscow our Mother”: Will there be a Local Ukrainian Orthodox Church? *Religion, State & Society*, Vol. 29, No. 3, s. 197–205.
- Farrugia, Edward G. (2008): *Encyklopedický slovník křesťanského Východu*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma s.r.o.
- Fedotov, Georgij (2011): *Svatí staré Rusi*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Figes, Orlando (2004): *Natašin tanec. Kulturní historie Ruska*. Plzeň: Beta-Dobrovský, Ševčík.
- Fischerová, Sylva – Starý, Jiří (eds.) (2008): *Mýtus a geografie. Svět, prostor a jejich chápání ve starších i novějších kulturách*. Praha: Herrmann & synové.
- Flier, Michael S. (1995): Filling in the Blanks: The Church of the Intercession and the Architectonics of Medieval Muscovite Ritual. *Harvard Ukrainian Studies*, Vol. 19, Камень КраєЖгльнь: Rhetoric of the Medieval Slavic World, s. 120–137.
- Florja, Boris N. (2014): *Církevní rozkol a slovanský svět*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Fukuyama, Francis (2002): *Konec dějin a poslední člověk*. Praha: Rybka Publishers.
- Funda, Otakar A. (1997): Sekularizované hodnoty křesťanské tradice v evropské kultuře. *Religio*, Vol. 5, No. 2, s. 139–150.
- Gentes, Andrew (1998): The Life, Death and Resurrection of the Cathedral of Christ the Saviour, Moscow. *History Workshop Journal*, No. 46, s. 63–95.
- Gkantziós Drápelová, Pavla (2009): Křest kněžny Olgy z hlediska byzantských misií. In: Gkantziós Drápelová et al.: *Kulturní, duchovní a etnické kořeny Ruska. Portréty*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, s. 13–59.
- Gkantziós Drápelová, Pavla – Téra, Michal – Příhoda, Marek – Nykl, Hanuš – Sládek, Karel (2009): *Kulturní, duchovní a etnické kořeny Ruska. Portréty*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Gould, Andrew (2015): On Earth as it is in Heaven: Form and Meaning in Orthodox Architecture. *Road to Emmaus*. Vol. 26, No. 4, s. 1–11 <http://www.roadtoemmaus.net/back_issues_2015.html>.
- Górny, Grzegorz (2017): Obrátilo se Rusko? Oddaluje Putin příchod Antikrista? *Babylonrevue.cz*, 13. 10. 2017, <<https://babylonrevue.cz/obratilo-se-rusko-oddaluje-putin-prichod-antikrista/>>.
- Grajewski, Andrzej (1997): *Rusko a kříž. Z dějin pravoslavné církve v SSSR*. Praha: Česká křesťanská akademie.
- Grajewski, Andrzej (2002): *Jidášův komplex. Zraněná církev: Křesťané ve střední a východní Evropě mezi odporem a kolaborací*. Praha: Prostor.
- Grajewski, Andrzej (2019): Tomos dla Ukrainy. Historyczna szansa czy nowe podziały? *Polski Przegląd Dyplomatyczny*, Vol. 1 (76), s. 66–78.

- Gregor, James A. (2015): *Totalitarismus a politické náboženství. Intelektuální historie*. Brno: CDK.
- Gregory, Paul R. (2008): *Lenin's Brain and Other Tales from the Secret Soviet Archives*. Stanford: Hoover Institution Press, Stanford University, California.
- Gurevič, Aron (1978): *Kategorie středověké kultury*. Praha: Mladá fronta.
- Gvosdev, Nikolas K. (2010): The New Emperors? Post-Soviet Presidents and Church-State Relations in Ukraine and Russia. *Power and Authority in the Eastern Christian Experience: Papers of the Sophia Institute Academic Conference*, New York, December 2010, <<https://academiccommons.columbia.edu/doi/10.7916/D8CJ8PR4>>.
- Handová, Veronika (2004): Jan Milíč z Kroměříže. *Getsemany*, No. 152, <<https://www.getsemany.cz/node/886>>.
- Heldman, Marilyn E. (1992): Architectural Symbolism, Sacred Geography and the Ethiopian Church. *Journal of Religion in Africa*, Vol. 22, Fasc. 3, s. 222–241.
- Herrinová, Judith (2004): *Ženy v purpuru*. Praha: Mladá fronta.
- Гірник, Олег (2010): Крах «восточництва» в греко-католицизмі. *Релігія в Україні*, 29. 9. 2010, <<https://www.religion.in.ua/main/analitica/6046-krax-vostochnictva-v-greko-katolicizmi.html>>.
- Hoffman, Prokop Luboš (2004): Athos, srdce pravoslaví. *Dingir*, No. 2, s. 47.
- Hofmeisterová, Karin (2017): Koncept „symfonie církve a státu“ v srbském prostředí a jeho vliv na utváření postoje Srbské pravoslavné církve k jugoslávské krizi. *Slovanský přehled*, Vol. 103, No. 2, s. 285–317.
- Hoisington, Sona Stephan (2003): “Ever Higher”: The Evolution of the Project for the Palace of Soviets. *Slavic Review*, Vol. 62, No. 1, s. 41–68.
- Horkusha, Oksana – Fylypovych, Liudmyla (2015): Ukrainian Dignity Revolution as a Civil Church Locus of Action. In: Laarse, Rob van der et al. (eds.): *Religion, state, society and identity in transition Ukraine*. Oisterwijk: Wolf Legal Publishers (WLP), s. 345–355.
- Hovorun, Cyril (2016): Interpreting the “Russian World”. In: Krawchuk, Andrii – Bremer, Thomas (eds.): *Churches in the Ukrainian Crisis*. Palgrave Macmillan, s. 163–171.
- Hug, Adam (ed.) (2015): *Traditional religion and political power: Examining the role of the church in Georgia, Armenia, Ukraine and Moldova*. The Foreign Policy Centre (FPC), London, <<https://fpc.org.uk/wp-content/uploads/2015/10/1707.pdf>>.
- Huntington, Samuel P. (2001). *Střet civilizací. Boj kultur a proměna světového řádu*. Praha: Rybka Publishers.
- Hurkina, Svitlana (2014): The Response of Ukrainian Greek-Catholics to the Soviet State's Liquidation and Persecution of their Church: 1945–1989. *Occasional Papers on Religion in Eastern Europe*, Vol. 34, No. 4, s. 1–13.
- Гуржи, Володимир (2015): Наслідки реалізації доктрини «руський мір» в Україні. *Схід*, No. 2 (134), s. 34–39.
- Charipova, Liudmila V. (2002): Peter Mohyla and St Volodimer: Is There a Symbolic Link? *The Slavonic and East European Review*, Vol. 80, No. 3, s. 439–458.
- Chawryło (Jarzyńska), Katarzyna (2014): Ukraińska gra patriarchy Cyryla. OSW – Ośrodek Studiów Wschodnich, 14. 8. 2014, <<http://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2014-08-14/ukraińska-gra-patriarchy-cyryla>>.
- Chawryło, Katarzyna (2015): *Sojusz ołtarza z tronem. Rosyjski Kościół Prawosławny a władza w Rosji*. Warszawa: Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia.
- Кантор, Владимир (2013): «Москва – Третий Рим»: реалии и жизнь мифа. *Вестник Европы*, No. 36, s. 144–153.
- Kepel, Gilles (1996): *Boží pomsta. Křesťané, židé a muslimové znovu dobývají svět*. Brno: Atlantis.
- Kern, Henk (2014): Revoluční mystika. Náboženské podtóny ruské revoluce v roce 1917. *Církevní dějiny*, Vol. 7, No. 13, s. 9–22.
- Khapaeva, Dina (2019): Putin and the Apocalypse. *The Japan Times*, 27. 1. 2019, <<https://www.japantimes.co.jp/opinion/2019/01/27/commentary/world-commentary/putin-and-the-apocalypse/#.Xd7Q4e2JLIU>>.
- Kieckhefer, Richard (2004): *Theology in Stone. Church Architecture from Byzantium to Berkeley*. New York: Oxford University Press.
- Kirichenko, Evgenia (2012): *Moscow's Cathedral of Christ the Savior. Its Creation, Destruction, and Rebirth 1813–1997*. Smashwords Edition.
- Кісь, Назар (2016): Чому і кого розчарувала зустріч Папи Франциска і патріарха Кірила. *Релігія в Україні*, 25. 2. 2016, <https://www.religion.in.ua/zmi/ukrainian_zmi/32025-chomu-i-kogo-rozcharuvala-zustrich-papi-franciska-i-patriarxa-kirila.html>.

- Кишкинова, Евгения (2009): «Византийский стиль» и архитектура болгарского национального романтизма. *Известия Российского государственного педагогического университета имени А.И. Герцена*, No. 117, s. 257–265.
- Kłosińska, Janina (1975): *Sztuka bizantyńska*. Warszawa: Wiedza Powszechna.
- Kolcová, Kateryna (2013): Kobzárství aneb stát ve státě. *Harmonie*, 19. 5. 2013, <<http://www.casopisharmonie.cz/rozhovory/kobzarstvi-aneb-stat-ve-state.html>>.
- Комар, Олексій (2011): Міфи і правда про Десятинну церкву. *Історична правда*, 2. 3. 2011, <<https://www.istpravda.com.ua/articles/2011/03/2/28460/>>.
- Коненкова, Алла (2015): Возведение храма Святого Владимира в Киеве: к 900-летию Крещения Руси. *Вестник славянских культур*, No. 4 (38), s. 174–181.
- Корина, Наталия Дмитриевна (2015): Храм Св. Александра Невского в столице Болгарии Софии – памятник русской воинской славе. История и современность. *Вестник ПСТГУ, Серия V. Вопросы истории и теории христианского искусства*, No. 1 (17), s. 145–156.
- Kozelsky, Mara (2014): Religion and the crisis in Ukraine. *International Journal for the Study of the Christian Church*, Vol. 14, No. 3, s. 219–241.
- Kozyrska, Antonina (2016): Ukrainśka Cerkiew Prawosławna wobec Euromajdanu 2013–2014. *Athenaeum. Polskie Studia Polito-logiczne*. Vol. 50/2016, s. 46–63.
- Krawchuk, Andrii (2016): Redefining Orthodox Identity in Ukraine after the Euromaidan. In: Krawchuk, Andrii – Bremer, Thomas (eds.): *Churches in the Ukrainian Crisis*. Palgrave Macmillan, s. 175–202.
- Krawchuk, Andrii – Bremer, Thomas (eds.) (2016): *Churches in the Ukrainian Crisis*. Palgrave Macmillan
- Kropáček, Luboš (1993): *Duchovní cesty islámu*. Praha: Vyšehrad.
- Külzer, Andreas (2016): *Byzanc. Dějiny – společnost – kultura*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Kurfürst, Jaroslav (2017): Ruský svět a neoeurasianismus: dvě strany jedné mince. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 52, No. 3, s. 23–46.
- Kurfürst, Jaroslav (2018): *Příběh ruské geopolitiky. Jak se ruská myšlenka zmocnila více než šestiny světa*. Praha: Karolinum.
- Kuzio, Taras (1997): In: Search of Unity and Autocephaly: Ukraine's Orthodox Churches. *Religion, State & Society*, No. 25, No. 4, s. 393–415.
- Laruelle, Marlene (2015): *The "Russian World". Russia's Soft Power and Geopolitical Imagination*. Washington: Center on Global Interests.
- Lášek, Jan Blahoslav (1997): *Počátky křesťanství u východních Slovanů*. Praha: Sít.
- Le Goff, Jacques (1991): *Kultura středověké Evropy*. Praha: Odeon.
- Lobkowicz, František (1999). *Encyklopedie řádů a vyznamenání*. Praha: Libri.
- Lorenc, Vilém (1973): *Nové Město pražské*. Praha: Nakladatelství technické literatury.
- Лупанова, М. Е. (2008): «Греческий проект» Екатерины Великой. *Известия Российского государственного педагогического университета имени А.И. Герцена*, No. 29 (65), s. 198–207.
- Maalouf, Amin (2014): *Nezkrotitelná planeta*. Praha: Garamond.
- Magocsi, Paul Robert (2010): *A History of Ukraine. The Land and Its Peoples*. Second, Revised and Expanded Edition. Toronto, Buffalo, London: University of Toronto Press.
- Magocsi, Paul Robert – Rychlík, Jan – Zilynskyj, Bohdan (2015): *Dějiny Ukrajiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- Maier, Hans (1999): *Politická náboženství. Totalitární režimy a křesťanství*. Brno: CDK.
- Marynovych, Myroslav (2015): Ukrainian Churches and the Maidan. In: Hug, Adam (ed.): *Traditional religion and political power: Examining the role of the church in Georgia, Armenia, Ukraine and Moldova*. The Foreign Policy Centre (FPC), London, <<https://fpc.org.uk/wp-content/uploads/2015/10/1707.pdf>>, s. 23–28.
- Масаев, Михаил (2005): Киев как символ мировой православной цивилизации. *Культура народов Причерноморья*, No. 69, s. 219–222.
- Mazuś, Mikołaj (2015): Koncepcje ideologiczne „Moskwa – III Rzym” oraz „Kijów – II Jerozolima” w ujęciu porównawczym. *Slavia Orientalis*, Vol. 64, No. 3, s. 445–475.
- McGrath, Rosita (1925): Lalibala. *The Geographical Journal*, Vol. 66, No. 6, s. 507–518.
- Medek, Rudolf (1925): *Ostrov v bouři*. Praha: Nakladatelství Josef R. Vilímek.
- Micklethwait, John – Wooldridge, Adrian (2014): *Bůh se vrací. O tom, jak globální oživení víry mění svět*. Praha: Triton.

- Mironowicz, Antoni (2004): Rewindykacja prawosławnych obiektów sakralnych w II Rzeczypospolitej. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*, No. 21, s. 83–103.
- Mironowicz, Antoni (2006): Rewindykacja i niszczenie prawosławnych obiektów sakralnych na terenie II Rzeczypospolitej. *Elpis*, Vol. 8, No 13/14, s. 13–34.
- Mironowicz, Antoni (2016): Orthodox Church in the Polish-Lithuanian Commonwealth in the 16th–18th Century. *Białostockie Teki Historyczne*, No. 14, s. 41–61.
- Mironowicz, Antoni (2018): Cerkiew prawosławna w II Rzeczypospolitej. *Elpis*, No. 20, s. 85–109.
- Mitrokhin, Nikolai (2014): The Church, Ethnonationalism, and the State. *Russian Politics and Law*, Vol. 52, No. 5, s. 32–49.
- Mlejnek, Josef (2019): Provázanost náboženství a nacionalismu v zápasu o autokefalitu ukrajinské pravoslavné církve. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 54, No. 3, s. 28–48.
- Moss, Vladimir (2015): The Greco-Bulgarian Schism of 1872. Vladimir Moss, *Orthodox Christianity Author* (osobní webová stránka autora), 24. 5. 2015, <<http://www.orthodoxchristianbooks.com/articles/653/-greco-bulgarian-schism-1872/>>.
- Nestor (1867): *Nestorův letopis ruský*. Příprava vydání a překlad Karel Jaromír Erben. Praha: Řivnác.
- Nestor (2015): *Vyprávění o minulých letech aneb Nestorův letopis ruský. Nejstarší staroruská kronika*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Nešpor, Zdeněk R. (2009): Z centra na periferii a zase zpátky? Vývoj sociologie náboženství a proměny její pozice v sociologickém uvažování druhé poloviny 20. století. *Sociológia – Slovak Sociological Review*, Vol. 41, No. 2, s. 121–148.
- Nicolle, David (2009): *Konstantinopol 1453. Konec byzantské říše*. Praha: Grada.
- Никитенко, Надежда (2014): *Софія Київська і її створителі: тайни історії*. Каменець-Подольський: «Медобори–2006».
- Нікітенко, Надія (2018): *Мозаїки та фрески Софії Київської / Mosaics and Frescos of St. Sophia of Kyiv*. Київ: Видавництво «Горобець».
- Nykl, Hanuš (2009): A. S. Chomjakov. Zakladatel slavjanofilského paradigmatu. In: Gkantzi Drápelová et al.: *Kulturní, duchovní a etnické kořeny Ruska. Portréty*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, s. 175–229.
- Nykl, Hanuš (2013): *Náboženství v ruské kultuře*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Окара, Андрій (2010a): Навернення малоросів. *Тиждень.ua*, 9. 4. 2010, <<https://tyzhden.ua/Publication/1246>>.
- Окара, Андрей (2010b): Восточнохристиянська цивілізація як суб'єкт мирового розвитку в ХХІ столітті. *Ценности и смыслы*, No. 4 (7), s. 27–50.
- Окара, Андрій (2018): Константинополь – Київ: Візантійська спадщина як фактор побудови нової української ідентичності. In: Домановський, Андрій – Файда, Олег (eds.): «Візантійщина»: візантійський цивілізаційний спадок у Центрально-Східній Європі. Харків: Майдан, s. 183–189.
- Olszański, Tadeusz A. (2012): *Problem językowy na Ukrainie. Próba nowego spojrzenia*. Warszawa: Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia.
- Olszański, Tadeusz A. (2018): Historyczne zjednoczenie Kościołów prawosławnych Ukrainy. *OSW – Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia*, 17. 12. 2018, <<https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2018-12-17/historyczne-zjednoczenie-kosciolow-prawoslawnych-ukrainy>>.
- Освітінський, Віктор: Собор-шедевр. Ілюстрована довідка про Свято-Володимирський собор в Києві. *uartlib.org*, <http://uartlib.org/downloads/VolodimirskiySobor_uartlib.org.pdf>.
- Overmeyer, Heiko (2007): Spor o „kanonické teritorium“. *Getsemany*, No. 187, <<http://www.getsemany.cz/node/1189>>.
- Panych, Olena (2015): Churches at Euromaidan: In: Search for Leadership. In: Laarse, Rob van der et al. (eds.): *Religion, state, society and identity in transition Ukraine*. Oisterwijk: Wolf Legal Publishers (WLP), s. 395–413.
- Paszkiewicz, Piotr (1991): *Pod berłem Romanowów: sztuka rosyjska w Warszawie 1815–1915*. Warszawa: Instytut Sztuki, Polska Akademia Nauk.
- Payne, Daniel P. (2007): Nationalism and the Local Church: The Source of Ecclesiastical Conflict in the Orthodox Commonwealth. *Nationalities Papers*, Vol. 35, No. 5, s. 831–852.
- Петриківська, Олена (2018): «Візантія після Візантії». Як зберегти спадок? In: Домановський, Андрій – Файда, Олег (eds.): «Візантійщина»: візантійський цивілізаційний спадок у Центрально-Східній Європі. Харків: Майдан, s. 190–203.
- Plochy, Serhii (1995): Between Moscow and Rome: Struggle for the Greek Catholic Patriarchate in Ukraine. *Journal of Church and State*, Vol. 37, No. 4, s. 849–867.

- Ploky, Serhii (2001): *The Cossacks and Religion in Early Modern Ukraine*. Oxford, New York: Oxford University Press.
- Ploky, Serhii – Sysyn, Frank E. (2003): *Religion and Nation in Modern Ukraine*. Edmonton and Toronto: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press.
- Poe, Marshall (2001): Moscow, the Third Rome: The Origins and Transformations of a "Pivotal Moment". *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas*, Vol. 49, No. 3, s. 412–429.
- Ponomariov, Alexander (2019): Ukrainian Church Autocephaly: The Redrawing of the Religious Borders and Political Identities in the Conflict between Ukraine and Russia. In: Aris, Stephen et al. (eds.): *Russian Analytical Digest*, No. 231: Orthodox Church, 25. 1. 2019, <<https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/RAD231.pdf>>, s. 2–9.
- Portnov, Andrij (2011): Nová východní Evropa jako oblast „výsadních zájmů“ Ruska? *Babylon*, Literární a výtvarná příloha, Vol. 20, no. 5, s. 3.
- Příhoda, Marek (2009): Mnich Filofej a Třetí Řím. Vznik a proměny jedné ideje první poloviny 16. století. In: Gkantzios Drápelová et al.: *Kulturní, duchovní a etnické kořeny Ruska. Portréty*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, s. 135–173.
- Putna, Martin (2015): *Obrazy z kulturních dějin ruské religiozity*. Praha: Vyšehrad.
- Ragsdale, Hugh (1988): Evaluating the Traditions of Russian Aggression: Catherine II and the Greek Project. *The Slavonic and East European Review*, Vol. 66, No. 1, s. 91–117.
- Rakitin, Pavel (2013): Byzantine echoes in the nineteenth century press and in the writings of Russian intellectuals. *Opuscula historiae artium*, Vol. 62, Supplementum, s. 98–109.
- Rap, Myroslava (2015): The Conflict between Traditional Christian Churches in Ukraine as a Conflict of Identities: Where to Search for the Prospects of Reconciliation? A Reflection in the Light of the Theories of Paul Ricoeur and John Paul Lederach. *Political theology*, Vol. 16, No. 3, s. 201–225.
- Richter, Jochen (2007): Pantheon of Brains: The Moscow Brain Research Institute 1925–1936. *Journal of the History of the Neurosciences*, Vol. 16, s. 138–149.
- Rojek, Paweł (2015): *Rusko: prokletí impéria. Zdroje ruského politického chování*. Brno: CDK.
- Roudometof, Victor (2008): Greek Orthodoxy, Territoriality, and Globality: Religious Responses and Institutional Disputes. *Sociology of Religion*, Vol. 69, No. 1, s. 67–91.
- Rowland, Daniel B. (1996): Moscow – The Third Rome or the New Israel? *Russian Review*, Vol. 55, No. 4, s. 591–614.
- Runciman, Steven (1970): *Pád Cařihradu*. Praha: Mladá fronta.
- Runciman, Steven (2010): *Zajetí velké církve. Dějiny konstantinopolského patriarchátu od pádu Cařihradu do roku 1821*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Řoutil, Michal (2017): Kristova nebo státní církev? *Universum*, Vol. 26, No. 3, s. 33–37.
- Řoutil, Michal (2019): Věční rivalové, občas spojenci. *Katolický týdeník*, příloha *Perspektivy*, 18. 6. 2019, s. 7.
- Sagan, Olexandr (2015): Orthodoxy in Ukraine: Current State and Problems. In: Hug, Adam (ed.): *Traditional religion and political power: Examining the role of the church in Georgia, Armenia, Ukraine and Moldova*. The Foreign Policy Centre (FPC), London, <<https://fpc.org.uk/wp-content/uploads/2015/10/1707.pdf>>, s. 16–22.
- Савельев, Юрий (2005): *Византийский стиль в архитектуре России*. Санкт-Петербург: Лики России, Проект-2003.
- Service, Robert (2002): *Lenin: životopis*. Praha: Argo.
- Sevcenko, Ihor (1960): The Christianization of Kievan Rus. *The Polish Review*, Vol. 5, No. 4, s. 29–35.
- Shekhovtsov, Anton (2007): Cross and Sword: "Clerical Fascism" in Interwar Western Ukraine. *Totalitarian Movements and Political Religions*, Vol. 8, No. 2, s. 271–285.
- Shlapentokh, Dmitry (2013): The Death of the Byzantine Empire and Construction of Historical/Political Identities in Late Putin Russia. *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, Vol. 15, No. 1, s. 69–96.
- Shlikhta, Natalia (2016): Eastern Christian Churches Between State and Society: An Overview of the Religious Landscape in Ukraine (1989–2014). *Kyiv-Mohyla Humanities Journal*, No. 3 (2016), s. 123–142.
- Sidorov, Dmitrii (2006): Post-Imperial Third Romes: Resurrections of a Russian Orthodox Geopolitical Metaphor. *Geopolitics*, Vol. 11, No. 2, s. 317–347.
- Siegl, Erik (2010): Proměny a kontinuita ve vývoji tureckého sekularismu. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 45, No. 2, s. 123–134.

- Sienko, Natalia (2018): The authority vs. the Orthodox Church – historical and contemporary role of the Russian Orthodox Church as an actor in the political system. *Facta Simonidis. Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Zamościu*, No. 11 (1/2018), s. 297–312.
- Скотникова, Галина (2009): Святая София Константинопольская: тайна «монументального богословия». *Труды Санкт-Петербургского государственного института культуры*, No. 185, s. 36–47.
- Sládek, Karel (2012): *Cesty k bohodivství. Spiritualita v kontextu příběhů osobností „stříbrného věku“ ruského myšlení a ruské emigrace*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Smith, Antony D. (2000): The “Sacred” Dimension of Nationalism. *Millennium: Journal of International Studies*, Vol. 29, No. 3, s. 791–814.
- Smith, Kathleen E. (1997): An old cathedral for a New Russia: The symbolic politics of the reconstituted church of Christ the Saviour. *Religion, State and Society*, Vol. 25, No. 2, s. 163–175.
- Snyder, Tymothy (2018): *Obnova národů. Polsko, Ukrajina, Litva, Bělorusko 1569–1999*. Polanka nad Odrou: Past production s.r.o.
- Sokoł, Kirił G. – Sosna, Aleksander (2003): *Kopuły nad Wisłą. Prawosławne cerkwie w centralnej Polsce w latach 1815–1915*. Moskwa, MID „Synergia“.
- Solik, Martin – Baar, Vladimír (2016): Koncept „Ruského sveta“ ako nástroj implementácie soft power v ruskej zahraničnej politike. *Politické vedy*, Vol. 19, No. 1, s. 8–47.
- Solženicyn, Alexandr (1999): *Rusko v troskách*. Praha: Rybka Publishers a Práh.
- Sorokowski, Andrew (1987): The Millennium: A Ukrainian Perspective. *Religion in Communist Lands*, Vol. 15, No. 3, s. 257–263.
- Sorokowski, Andrew (2014): The Road to Legalization of the Ukrainian Greek Catholic Church. *Occasional Papers on Religion in Eastern Europe*, Vol. 34, No. 4, s. 54–63.
- Sorokowski, Andrew (2018): A single Ukrainian Orthodox Church: will the plurality become a majority? *RISU*, 28. 8. 2018, <https://risu.org.ua/en/index/expert_thought/authors_columns/asorokowski_column/72415/>.
- Stančík, Petr (2015): *Kaple Božího Těla a Krve a Bratrstvo obruce s kladivem*. Horoměřice: Krasoumná jednota.
- Степанова, Светлана (2016): Художественная программа росписей Владимирского собора в Киеве. *Вестник славянских культур*, No. 1 (39), s. 150–161.
- Strémooukhoff, Dimitri (1953): Moscow the Third Rome: Sources of the Doctrine. *Speculum*, Vol. 28, No. 1, s. 84–101.
- Строгалева, М. С. (2008): Условия формирования неовизантийского стиля в русской культуре второй половины XIX века. *Вестник славянских культур*, No. 3–4 (9), s. 10–20.
- Subtelny, Orest (2000): *Ukraine: a history*. Third Edition. Toronto, Buffalo, London: University of Toronto Press.
- Suslov, Mikhail D. (2015): “Holy Rus”: The Geopolitical Imagination in the Contemporary Russian Orthodox Church. *Russian Social Science Review*, Vol. 56, No. 3, s. 43–62.
- Suslov, Mikhail (2016): The Russian Orthodox Church and the Crisis in Ukraine. In: Krawchuk, Andrii – Bremer, Thomas (eds.): *Churches in the Ukrainian Crisis*. Palgrave Macmillan, s. 133–162.
- Szabo, Miloš (2016): *Východní křesťanské církve. Stručný přehled sjednocených i nesjednocených církví křesťanského východu*. Praha: Karolinum.
- Szyszlak, Tomasz (2007): Trony i ołtarze. Polityka i religia na Ukrainie. *Więź*, No. 7 (585), s. 81–95.
- Щоткіна, Катерина (2010a): Культурный роман, *RISU*, 27. 10. 2010, <https://risu.org.ua/ua/index/expert_thought/authors_columns/kshchotkina_column/38612/>.
- Щоткіна, Катерина (2010b): Чего не будет после митрополита Владимира. *RISU*, 22. 11. 2010, <https://risu.org.ua/ua/index/expert_thought/authors_columns/kshchotkina_column/39142/>.
- Ševčenko, Ihor (1984): Byzantium and the Slavs. *Harvard Ukrainian Studies*, Vol. 8, No. 3/4, s. 289–303.
- Ševčenko, Taras (1951): *Hajdamáci*. Přeložil Milan Jariš. Praha: Mladá fronta.
- Šiška, Miroslav (1999): Osudy muže z mauzolea. *Právo*, 6. 2. 1999, s. 16.
- Шкіль, Світлана (2015): Критика концепції «руського світу» в Україні. *Cxid*, No. 4 (136), s. 103–107.
- Škoviera, Andrej (2013): K otázce postavení a poslání východních katolických církví. In: Sládek, Karel a kol.: *Reckokatolická církev v českých zemích: Dějiny, identita, dialog*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, s. 117–135.

- Špidlík, Tomáš (1996): *Ruská idea. Jiný pohled na člověka*. Refugium Velehrad-Roma s.r.o.
- Špidlík, Tomáš (2002): *Spiritualita křesťanského Východu. Systematická příručka*. Refugium Velehrad-Roma s.r.o.
- Špidlík, Tomáš (2006): Svatý Cyril a voják Švejk. *Mladá fronta DNES*, 4. 7. 2006, s. 6.
- Špidlík, Tomáš (2018): *Mariánská úcta v tradici křesťanského Východu*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma s.r.o.
- Štěpánek, Petr (2017): 1453: *Pád Konstantinopole – zrod Istanbulu*. 2., rozšířené vydání. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton.
- Štěpánek, Václav (2004): *Východní otázka. Od počátků do konce 60. let 19. století*. Brno: Masarykova univerzita.
- Štěpánek, Václav (2006): Osidla etnofiletismu: Srbská pravoslavná církev v zajetí kosovského mýtu. *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity*, C, Řada historická, Vol. 55, No. C53, s. 117–132.
- Štěpánek, Václav (2010): Najde nový patriarcha cestu ze zajetí etnofiletismu? *Porta Balkanica*, Vol. 2, No. 1, s. 30–32.
- Таирова-Яковлева, Татьяна (2011): Николай Костомаров как украинский националист или возвращаясь к терминологии. *История*, Vol. 2, No. 7, <http://shron1.chtyvo.org.ua/Tairova-Yakovleva-Tetiana/Nykolai_Kostomarov_kak_ukraynskyi_natsyonalyst_uly_vozvraschais_k_termynolohyy_ros.pdf>.
- Tairova-Yakovleva, Tatyana (2014): The Role of the Religious Factor and Patriarch Nikon in the Unification of Ukraine and Muscovy. *Acta Poloniae Historica*, No. 110, s. 5–22.
- Talbot Rice, David (1968): *Byzantské umenie*. Bratislava: Tatran.
- Thomová, Françoise (2017): Patriarcha Kirill, partner pro papeže? *Kontexty*, Vol. 9, No. 2, s. 58–62.
- Tomasik, Wojciech (2018): Śmierć świętyńi. *Teksty Drugie*, No. 1, s. 240–258.
- Tonoyan, Lydia S. – Payne, Daniel P. (2010): The Visit of Patriarch Kirill to Ukraine in 2009 and its Significance in Ukraine's Political and Religious Life. *Religion, State and Society*, Vol. 38, No. 3, s. 253–264.
- Toumanoff, Cyril (1955): Moscow the Third Rome: Genesis and Significance of a Politico-Religious Idea. *The Catholic Historical Review*, Vol. 40, No. 4, s. 411–447.
- Tumarkin, Nina (1981): Religion, Bolshevism, and the Origins of the Lenin Cult. *Russian Review*, Vol. 40, No. 1, s. 35–46.
- Турій, Олег (2010): Церква і вибори: уроки 2004 року, *RISU*, 14. 1. 2010, <https://risu.org.ua/ua/index/expert_thought/analytic/33861/>.
- Удод, Олександр (2018): Образ Миколи Костомарова у сучасному інформаційному та освітньому просторі України. *Історіографічні дослідження в Україні*, No. 28, s. 11–23.
- Ventura, Václav (1996): Tvář křesťanské východní spirituality. *Teologické texty*, No. 3/1996, s. 78–79, <<https://www.teologicketexty.cz/casopis/1996-3/Tvar-krestanske-vychodni-spirituality/78>>.
- Ventura, Václav (2004): Východní křesťanství. *Dingir*, No. 2, s. 46–48.
- Veselý, Josef (2019): 148. schůzka: Konrád a Milíč. *Český rozhlas*, webová stránka, 2. 9. 2019, <<https://dvojka.rozhlas.cz/148-schuzka-konrad-a-milic-7938612>>.
- Vido, Roman (2008): Náboženství a modernita v současné sociologii náboženství. *Sociální studia / Social Studies*, Vol. 5, No. 3–4, s. 25–49.
- Viviano, Benedict T. (2008): *Království Boží v dějinách*. Praha: Vyšehrad.
- Vlček, Radomír (2002): Grigorij Rasputin a Rusko přelomu 19. a 20. století. *Teologický sborník*, Vol. 8, No. 1, s. 15–27.
- Vlček, Radomír (2006): Pravosláví v pojetí ruských slavjanofilů 19. století. *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity*, C, Řada historická, Vol. 55, No. C53, s. 73–85.
- Vlček, Radomír (2014): *Kapitoly z ruských dějin 18. století. Geneze a vývoj ruského impéria*. Brno: Masarykova univerzita.
- Vlček, Radomír (2016a): Ke kořenům moderní ruské národní a kulturní identity. *Kulturní dejiny*, Vol. 7, Supplementum, s. 63–83.
- Vlček, Radomír (2016b): Ruský stát a ruská pravoslavná církev v prvních desetiletích 19. století. Ruská identita od Kutuzova po Uvarova. *Studia Historica Brunensia*, Vol. 63, No. 1, s. 49–69.
- Vlček, Radomír (2017): Ruská pravoslavná církev a „pravá“ víra na počátku 19. století. *Svět literatury: Časopis pro novodobé literatury*, Vol. 27, No. 56, s. 131–146.
- Voegelin, Eric (2000): *Nová věda o politice*. Brno: CDK.
- Vydra, Zdeněk – Řoutil, Michal – Komendová, Jitka – Hloušková, Kateřina – Téra, Michal (2017): *Dějiny Ruska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- Wasyliw, Zenon V. (2007): Orthodox Church Divisions in Newly Independent Ukraine 1991–1995. *East European Quarterly*, Vol. 41, No. 3., s. 305–322.

- Wawrzonek, Michał (2014): Ukraine in the "Gray Zone": Between the "Russkiy Mir" and Europe. *East European Politics and Societies and Cultures*, Vol. 28, No. 4, s. 758–780.
- Werth, Paul (2006): Georgian Autocephaly and the Ethnic Fragmentation of Orthodoxy. *Acta Slavica Iaponica*, No. 23, s. 74–100.
- Wierzbicki, Andrzej (2013): Wschodniosłowiański naród cywilizacyjny w koncepcji Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*, Vol. 11, No. 2, s. 33–48.
- Wilson, Andrew (2002): Elements of a theory of Ukrainian Ethno-national identities. *Nations and nationalism*, Vol. 8, No. 1, s. 31–54.
- Wilson, Andrew (2015): *The Ukrainians. Unexpected Nation*. New Haven and London: Yale University Press.
- Wimmer, Roman (2011): Autokefální církev a jejich jurisdikce. *Ikon*, 11. 6. 2011, <http://www.ikonapress.info/index.php?option=com_content&view=article&catid=42:kauzy&id=199:autokefalni-cirkve-a-jejich-jurisdikce-&Itemid=160&lang=ru>.
- Wójtowicz, Bernadetta (2007): Walka o monopol na życie religijne i narodowe, czyli o kościołach na Ukrainie. *Studia Interkulturowe Europy Środkowo-Wschodniej*, Vol. 1, No. 1, s. 48–61.
- Wozniuk, Vladimir (1997): In: search of ideology: The politics of religion and nationalism in the New Russia (1991–1996). *Nationalities Papers: The Journal of Nationalism and Ethnicity*, Vol. 25, No. 2, s. 195–210.
- Yelensky, Viktor (2014a): Religion and Nation-Building in the Epoch of Desecularization: The Case of Ukraine. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Sociologica*, Vol. 6, No. 1, s. 126–143.
- Yelensky, Viktor (2014b): Religious cultures and de-secularisation in Ukraine. In: Klymenko, Valeriya (ed.): *Ukraine-2014: Socio-political Conflict and the Church*. Kyiv: The Razumkov Centre, s. 61–67, <http://www.razumkov.org.ua/eng/news.php?news_id=489>.
- Yurash, Andriy (2005): Orthodoxy and the 2004 Ukrainian presidential electoral Campaign. *Religion, State and Society*, Vol. 33, No. 4, s. 367–386.
- Zajączkowski, Wojciech (2011): *Rusko a národy. Osmý kontinent. Náčrt dějin Eurasie*. Praha: Misgurnus.
- Zarychta, Michał (2018): Rozbiórka byłego soboru Aleksandra Newskiego na placu Saskim w Warszawie. Studium przypadku z dziedziny polityki i administracji władz centralnych i samorządowych odrodzonej Rzeczypospolitej. *Pamięć i Sprawiedliwość*, No. 2 (32), s. 416–439.
- Zástěrová, Bohumila et al. (1992): *Dějiny Byzance*. Praha: Academia.
- Завалий, В. Є. (2007): Десятинна церква у Києві. Енциклопедія сучасної України, online, <http://esu.com.ua/search_articles.php?id=26326>.
- Zervan, Vratislav (2010): Konštantínopol ako Nový Jeruzalem (Náčrt polobiblickej typológie?) *Byzantinoslovaca*, No. 3, s. 86–98.
- Zhukovsky, A. (2001): Princely era. *Internet Encyclopedia of Ukraine*, <<http://www.encyclopediaofukraine.com/display.asp?linkpath=pages%5CP%5CR%5CPrincelyera.htm>>.
- Zielińska, Judita, 2015: Religijna wojna na tle ukraińskiego konfliktu. Centrum Stosunków Międzynarodowych, 19. 5. 2015, <<http://csm.org.pl/pl/2015/1123-religijna-wojna-na-tle-ukrainskiego-konfliktu-analiza-csm>>.
- Zubov, Andrej (ed.) (2014): *Dějiny Ruska 20. století – díl I. 1894–1939*. Praha: Argo.
- Zubov, Andrej (ed.) (2015a): *Dějiny Ruska 20. století – díl II. 1939–2007*. Praha: Argo.
- Zubov, Andrej (2015b): Андрей Зубов. Значение опыта РПЦ в XX-м веке для века XXI-го. Доклад на конференции «Духовное наследие о. Александра Меня» в храме свв. бесср. Космы и Дамиана в Шубине 15.02.2015, *youtube.com*, 15. 2. 2015, <<https://www.youtube.com/watch?v=3g9VXzggclw>>.
- Żychiewicz, Tadeusz (1995): *Josafat Kuncevič*. Praha: Zvon.

Dokumenty a zdroje

- Agafangel (2004): Доклад высокопреосвященнейшего Агафангела, Митрополита Одесского и Измаильского на VIII Всемирном русском народном соборе, посвященном теме «Россия и православный мир», Москва, 3–4 февраля 2004 г. *Русская линия*, 4. 2. 2004, <<https://rusk.ru/st.php?idar=4628>>.
- Agafangel (2009): Проблемы Православия на постсоветском пространстве. Доклад на Международной конференции «Патриарший визит в Украину: отвечая на вызовы времени». *Русская линия*, 25. 11. 2009, <<https://rusk.ru/st.php?idar=325893>>.

- Berdajev wiki: Бердяєв Микола Олександрович, heslo na ukrajinské Wikipedii, <https://uk.wikipedia.org/wiki/Бердяєв_Микола_Олександрович>.
- Bigg, Claire (2009): Russian Patriarch's Visit Creates Storm in Ukraine. *Radio Free Europe / Radio Liberty*, 31. 7. 2009, <https://www.rferl.org/a/Russian_Patriarchs_Visit_Creates_Storm_In_Ukraine/1789959.html>.
- Boryspil a: Історія храму, webová stránka chrámu v Boryspilu, <<http://boryspil-sobor.org/index.php/pro-khram/istoriia-khramu>>.
- Boryspil b: Борисоглібська церква, Бориспіль, <https://ua.igotoworld.com/ua/poi_object/70866_borisoglebskaya-cerkov-borispol.htm>.
- Buchar, Jan (2018): Současnost a perspektiva stavby vojenských lodí na Ukrajině. *Armádní noviny*, 19. 4. 2018, <<https://www.armadninoviny.cz/soucasnost-a-perspektiva-stavby-vojenskyh-lodi-na-ukrajine.html>>.
- Cazabonne, Emma (2018): The council started late. *Orthodoxie.com*, 15. 12. 2018, <<https://orthodoxie.com/en/the-council-started-late/>>.
- Czykwin, Eugeniusz (2011): Patriarcha nie boi się wyzwań. *Przegląd Prawosławny*, No. 3 (309), <http://www.przeglądprawoslawny.pl/articles.php?code=issue&issue_nr=309&id=8>.
- Čerkasy (2002): В Черкассах состоялось освящение Свято-Михайловского кафедрального собора – самого большого храма Украины. Русская Православная Церковь Отдел внешних церковных связей, 29. 8. 2002, <<https://mospat.ru/archive/2002/08/nr208142/>>.
- Дмитрук, Алла (2009): Про кафедральний собор, автокефалію УПЦ та богослужіння українською. *Релігія в Україні*, 16. 7. 2009, <<https://religion.in.ua/main/934-pro-kafedralnij-sobor-avtokefaliyu-upc-ta.html>>.
- Dyner, Anna Maria (2016): The Meeting between Pope Francis and Patriarch Kirill, and Its Political Significance for Ukraine and Russia. *PISM Bulletin*, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, No. 15 (865), 17. 2. 2016, s. 1–2.
- Епіфаній (2018): Православна Церква України налічує майже сім тисяч парафій і відкрита для інших громад, – Митрополит Епіфаній. *RISU* (Religious Information Service of Ukraine), 21. 12. 2019, <https://risu.org.ua/ua/index/all_news/orthodox/ocu/74009>.
- Erdoğan (2019): Turkey's Erdogan says he plans to change Hagia Sophia's title from museum to mosque. *Reuters.com*, 29. 3. 2019, <<https://www.reuters.com/article/us-turkey-election-museum/turkeys-erdogan-says-he-plans-to-change-hagia-sophias-title-from-museum-to-mosque-idUSKCN1RA1ZB>>.

- keys-erdogan-says-he-plans-to-change-hagia-sophias-title-from-museum-to-mosque-idUSKCN1RA1ZB>.
- Filaret (2009): Звернення Патріарха Філарета до українського народу з приводу візиту в Україну Московського патріарха Кирила. *RISU*, 22. 7. 2009, <https://risu.org.ua/ua/index/resources/church_doc/uockp_doc/34679/>.
- Filaret (2013): «З Києва – по всій Русі». Послання Помісного Собору Української Православної Церкви Київського Патріархату (27 червня 2013 року) до пастви та всього українського народу з нагоди 1025-ліття Хрещення Київської Руси-України. *RISU*, 1. 7. 2013, <https://risu.org.ua/ua/index/resources/church_doc/uockp_doc/52806/>.
- Filaret (2014): Заява Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета щодо братовбивчої агресії проти України. *Інститут релігійної свободи, м.Київ*, 5. 9. 2014, <https://www.irs.in.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1460:1&catid=50:zv&Itemid=78&lang=uk>.
- Filaret (2015): Послання Патріарха Філарета з нагоди 1000-ліття упокоєння св. Володимира. *RISU*, 28. 7. 2015, <https://risu.org.ua/ua/index/resources/church_doc/uockp_doc/60665/>.
- Grajewski, Andrzej (2015): Ważny gest. *Radioem.pl*, 6. 6. 2015, <<http://radioem.pl/doc/2526910.Wazny-gest>>.
- Gusten, Susanne (2012): The Church That Politics Turned Into a Mosque. *The New York Times*, 8. 2. 2012, <http://www.nytimes.com/2012/02/09/world/middleeast/the-church-that-politics-turned-into-a-mosque.html?_r=0>.
- Higgins, Andrew (1993): Lenin's brain: They took it out to understand the source of a Revolution. They now reject but they tend. *Independent.co.uk*, 1. 11. 1993, <<https://www.independent.co.uk/life-style/lenins-brain-they-took-it-out-to-understand-the-source-of-a-revolution-they-now-reject-but-they-tend-1501441.html>>.
- Глуховський, Михайло (2018): Митрополит Софроній: Я ні туди і ні сюди. Але у Московському патріархаті не залишаюся. *Главком*, 27. 12. 2018, <<https://glavcom.ua/interviews/mitropolit-sofroniy-ya-ni-tudi-ni-syudi-ale-u-cerkvi-moskovskomu-patriarhatu-ya-ne-zalishayusya-556599.html>>.
- Голубов, Олександр (2018): Флот без грошей: як Україна може залишитися без корвета. *Deutsche Welle*, 12. 6. 2018, <<https://www.dw.com/uk/флот-без-грошей-як-україна-може-залишитися-без-корвета/a-44131796>>.